

Підлубний В. Ф.

*аспірант, асистент кафедри комп'ютерних наук та цифрової економіки
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

ЛОГІСТИЧНІ РІШЕННЯ ПРИ ЕКСПОРТІ ТА ІМПОРТІ АГРО ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Логістика відіграє ключову роль не лише в забезпеченні фізичної присутності підприємства. У ширшому розумінні цей термін охоплює одну з важливих сфер діяльності компанії, яка відповідає за організацію, планування та контроль процесів транспортування й переміщення готової продукції, її реалізації та доставки до кінцевих споживачів і партнерів. У цьому контексті логістика розглядається як елемент зовнішньоекономічної діяльності підприємств, що забезпечує ефективну взаємодію між виробником і зовнішніми контрагентами. [1].

Багато іноземних фахівців вважають, що поточні досягнення аграрного сектору України, а також певна стабілізація агробізнесу на тлі численних сучасних загроз і викликів, заслуговують на захоплення. У 2023 році, як і роком раніше, було зібрано значний урожай — понад 67 мільйонів тонн, включаючи регіони, що розташовані в безпосередній близькості до лінії фронту. Це досягнення стало ще й рекордним за обсягами. Україна й надалі відіграє важливу роль як гарант продовольчої безпеки. Водночас існують і серйозні труднощі, зокрема зменшення посівних площ, забруднення ґрунтів, а також суперечки з сусідніми країнами щодо використання транзитних коридорів [2].

Можна виділити основні напрямки логістичних рішень враховуючи вищезазначені проблеми:

- **Адаптація логістичних маршрутів.** Через військові дії традиційні транспортні шляхи були порушені, що потребувало швидкої перебудови логістичних ланцюгів із фокусом на альтернативні напрямки — західні кордони, річкові та залізничні перевезення.

- **Розвиток прикордонної інфраструктури.** Активізація експорту через наземні пункти пропуску обумовила необхідність модернізації логістичних хабів, зокрема на західному кордоні України.

- **Ризик-менеджмент та гнучкість постачання.** Компанії вимушені впроваджувати стратегії управління ризиками, диверсифікуючи постачальників та напрямки транспортування.

- **Зростання ролі цифрових технологій.** Впровадження логістичних ІТ-рішень для моніторингу переміщення товарів, зниження витрат і пришвидшення логістичних процесів.

- **Проблематика митного та правового регулювання.** Умови воєнного стану створили додаткові складнощі у проходженні митних процедур, що вимагає оперативної співпраці між бізнесом і держорганами.

- **Безпекові аспекти логістики.** Перевезення продукції набуло нових вимог до безпеки — від страхування вантажів до супроводу транспорту в небезпечних регіонах.

- **Міжнародна підтримка та співпраця.** Ефективна логістика вимагає скоординованих дій із міжнародними партнерами, зокрема в рамках ініціатив з експорту українського зерна.

Після часткового розблокування морських перевезень через порти чорного моря, зважаючи на складну геополітичну ситуацію в Україні, ефективність логістики відіграє ключову роль для стабільного експорту та імпорту товарів, як аграрного так і промислового призначення. Станом на 2025 рік морський експорт склав 6,6 млн тон товарів, і складає основну частину усього експорту [1].

Таблиця 1

Сруктура експорту товарів з України станом на січень 2025р.

Назва	Вартість млн \$	Вага млн. тон
кукурудза	521	2,5
соняшникової олії	426	0,378
залізних руд та концентратів	247	3,1
пшениці	188	0,891
ізолюваних проводів і кабелів	104	0,006
соєвих бобів	90	0,223

Результатом даних логістичних рішень станом на кінець 2024 року став приріст експортованих товарів у вартісному еквіваленті 41,6 млрд дол., що на 5,44 млрд дол. більше порівняно з 2023 роком.

У лютому експорт агропродукції автомобільним транспортом суттєво зріс. За період з 1 по 24 число було перевезено 248,4 тис. тонн, що на 41,6% більше, ніж у січні.

Найбільший приріст спостерігався на кордонах з Молдовою та Румунією – плюс 60% (до 36,5 тис. тонн) і 47,3% (до 61,3 тис. тонн) відповідно. На угорському та польському напрямках зростання склало 43,2% (до 29,4 тис. тонн) і 35,8% (до 106 тис. тонн). Найменший приріст – на словацькому кордоні, де експорт зріс на 22,3% і досяг 15,1 тис. тонн [4].

Перевезення зернових залізничним транспортом у напрямку західного кордону та морських портів стало дешевшим. Основними факторами, що вплинули на це, є зниження попиту на перевезення та скорочення обсягів передачі зерна через прикордонні переходи.

Водночас вартість транспортування зерна до країн Європи залишається стабільною завдяки укладеним довгостроковим контрактам.

Доставка зерна із західного кордону України до Італії коштує 35-40 євро за тонну для врожаю попереднього сезону та 45-50 євро для нового. Вартість перевезення до Німеччини становить 33 євро за тонну, а до Нідерландів – 40 євро. Різниця у тарифах між зерном старого та нового врожаю варіюється в межах 5-10 євро залежно від країни призначення.

Ринок морських перевезень зберігає стабільність, проте між замовниками та судновласниками триває конкуренція щодо тарифів. Вантажовідправники прагнуть їх подальшого зниження через нестачу постійних вантажів і надлишкову кількість суден. Водночас власники флоту наполягають, що ставки вже досягли мінімально можливого рівня.

Список використаних джерел:

1. Савенко І.І., Седіков Д.В. Логістичний менеджмент, як інструмент оптимізації логістичних витрат. 2020. URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/fie/article/download/1815/2004>
2. State Statistics Service of Ukraine. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed April 23, 2024)
3. Журнал Forbes Ukraine URL: <http://forbes.ua/news/obsyagi-ukrainskogo-eksportu-u-sichni-2025-roku-znizilis-mayzhe-vdvichi-06022025-26952>.
4. Журнал з питань агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/ua/logistyka-agroeksportu-lyutnevi-pokaznyku>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ ТА МІЖНАРОДНОЇ
ТОРГІВЛІ**

МАРКЕТИНГ ТА ЛОГІСТИКА В АГРОБІЗНЕСІ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

присвяченої 127-річчю заснування
Національного університету біоресурсів і природокористування України

10-11 квітня 2025 року

м. Київ

УДК 658.5/.8:631.1
ББК 65.4
М 25

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг та логістика в агробізнесі», присвяченої 127-річчю заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України, яка відбулась на кафедрі маркетингу та міжнародної торгівлі факультету аграрного менеджменту 10-11 квітня 2025 року, м. Київ, Україна.

Редакційна колегія:

Бондаренко В. М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі НУБіП України;

Ромат Є. В., д. держ. упр., професор, професор кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Голова Спілки рекламистів України;

Соколюк К. Ю., кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»;

Рябчик А.В. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі НУБіП України.

Маркетинг та логістика в агробізнесі: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції. За ред. Бондаренка В.М. та Рябчик А.В. Київ: Вид-во НУБіП України. 2025. 173 с.

За зміст наукових праць, достовірність наведених фактів і статистичних матеріалів, прізвищ та цитат, оформлення відповідальність несуть автори

ISBN 978-617-8368-22-7

Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2025
© Кафедра маркетингу та міжнародної торгівлі, 2025